Trao đổi KHKT - Hoạt động ngành

PHÒNG BỆNH CÚM GIA CẦM H5N1 BẰNG VACXIN NAVET-VIFLUVAC VÀ NAVET-FLUVAC 2

(Bài tổng hợp)

Trần Xuân Hạnh, Đỗ Thanh Thủy, Lê Thị Thu Phương, Nguyễn Hữu Huân
Công ty Navetco

Từ năm 2012, vacxin cúm gia cầm Navet-vifluvac đã chính thức được Cục Thú y, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cấp phép cho sản xuất và sử dụng và gần đây, năm 2019, một vacxin cúm gia cầm khác, Navet-fluvac 2, chứa 2 chủng virus vacxin cúm A/H5N1 thuộc các biến chủng 1 và 2.3.2.1 do công ty NAVETCO nghiên cứu sản xuất cũng đã được Cục Thú y cho phép sản xuất và lưu hành.

Với trang thiết bị hiện có và điều kiện nhà xưởng đạt chuẩn GMP-WHO, sau khi có giấy phép sản xuất, hàng năm đã có hàng trăm triệu liều vacxin cúm gia cầm H5N1 được công ty NAVETCO sản xuất với chất lượng đạt chuẩn, ổn định đóng góp có hiệu quả vào công tác phòng chống bệnh cúm gia cầm do virus cúm A/H5N1 gây ra cho đàn gia cầm nuôi ở nước ta. Để cung cấp thêm những thông tin về hiệu quả của vacxin này, cũng như những vấn đề phát sinh khi sử dụng vacxin này trong thực tế, từ những kết quả khảo sát mới đây và các thông tin thu nhận được trong thực tế sản xuất, trong khuôn khổ bài báo này, chúng tôi xin trao đổi một số vấn đề liên quan đến đánh giá và sử dụng vacxin này trong thời gian vừa qua.

1. Khả năng bảo hộ với các biến chủng

Đặc điểm chung của virus cúm A/H5N1 là rất dễ biến đổi. Sự biến đổi này có thể dẫn đến làm thay đổi tính tương đồng kháng nguyên giữa virus dùng chế vacxin và virus lưu hành trên thực địa. Đây chính là vấn đề gây lo lắng cho người sản xuất vacxin và người sử dụng vacxin. Cần phải nhấn mạnh rằng hiệu quả của một chương trình tiêm chủng vacxin nói chung và vacxin cúm gia cầm nói riêng phụ thuộc vào rất nhiều các yếu tố như: Tính tương đồng kháng nguyên, hiệu lực vacxin; bảo quản vacxin, quy trình tiêm phòng và kỹ thuật tiêm phòng và các nguyên tố khác liên quan đến động vật được dùng vacxin, trong đó điều lo ngại nhất của nhà sản xuất và người sử dụng vacxin chính là tính tương đồng kháng nguyên và tính ổn định về chất lượng.

Mặc dù khả năng virus cúm A/H5N1 rất dễ biến đổi tạo nên các biến chủng mới và thực tế gần đây đã xuất hiện một số biến chủng mới thuộc virus cúm A/H5N1 clade 2.3.2.1C và cúm A/H5N6, tuy nhiên thực nghiệm trong điều kiện phòng thí nghiệm và khảo sát trong thực tế sử dụng nhiều năm từ 2012 đến nay (11/2019) đã chứng minh vacxin Navet-vifluvac có khả năng bảo hộ cho gia cầm chống lại các biến chủng virus cúm A/H5N1 thuộc các clade 1; 1.1; 2.3.2.1A; 2.3.2.1C và cúm A/H5N6, trong đó theo thông tin từ Cục Thú y hiện nay, clade 2.3.2.1C và cúm A/H5N6 là các biến chủng virus cúm lưu hành chủ yếu ở Việt Nam. Mặc dù vậy, tùy theo từng vùng, có vùng chỉ lưu hành clade 2.3.2.1C hoặc cúm A/H5N6 hoặc lưu hành cả 2. Gần đây theo thông báo của Cục Thú y, virus cúm A/H5N1 và cúm A/H5N6 cũng đã xuất hiện một số biến chủng mới.